პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

№ 17 (331)
16 მაისი, სამშაბათი, 1961 წ
ფასი 2 კაპ.

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტის, ადგილკომისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели—орган парткома, ректората, комитета АКСМ, профкома и месткома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

ავთანდილ გურგენიძე

მ ა მ უ ლ ს

ხარ ჩემი სულის მღელვარე ყანა,
და სიყვარულის დიდი პოემა,
შენზე ძვირფასი, ან შენისთანა
მე არაფერი მომეპოვება!

განა მარადის იცოცხლებს გული?
განა აქედან ცოტა წავიდა?
ვარ უსაშველოდ შეყვარებული,
პაატასავით, ცოტნესავით!..

ნეტავ, თუ მათი ბედი მომელის,
(სიყვარულს უყვარს თავდავიწყება)
ვის შეიყვარებს კაცი, რომელიც
შენს სიყვარულში არ დაიწვება?

აბა, შენსავით რა მიმიზიდავს,
ხარ სიყვარულის დიდი პოემა;
ჩემი სიმღერის დასაწყისი ხარ
ჩემი სიმღერის დაბოლოება!

დიდი ეროვნული ზეიმი

დაუვიწყარ დღეებს განიცდის ქართველი ხალხი იგი დღესასწაულობს თავისი აღორძინების ორმოც წელს.

განსაკუთრებით სასიხარულოა სახალხო ზეიმი იმის გამო, რომ დღესასწაულზე ჩვენს რესპუბლიკაში ჩამოვიდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხანაგი ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვი. სადღესასწაულოდ მორთულია თბილისის სპორტის სასახლის შესანიშნავი შენობა.

სხდომის დაწყებამდე სპორტის სასახლეში შეიკრიბნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები, საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები, ძველი ბოლშევიკები, ხელმძღვანელი პარტიული და საბჭოთა მუშაკები, მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის მოწინავენი, მეცნიერების, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწეები, არმიის მეომრები.

დილის 10 საათია. საზეიმო სხდომის მონაწილენი ხანგრძლივ ოვაციას მართავენ, როცა პრეზიდიუმში შემოდიან სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხანაგი ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვი, საქართველოს კომპარტიის და მთავრობის ხელმძღვანელები, მოძმე რესპუბლიკების დელეგაციების მეთაურები.

პრეზიდიუმში არიან სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. პ. მჟავანაძე, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე გ. დ. ჯავახიშვილი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ს. ძოწენიძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრები და წევრობის კანდიდატები პ. ვ. კოვანოვი, გ. ი. ქადაგიძე, გ. ნ. ჯიბლაძე, ფ. დ. ღუმბაძე, მ. ი. კუჭავა, კ. ნ. გალიცკი, ა. ნ. ინაური, მ. მ. ლელაშვილი, გ. ა. გეგეშიძე, ი. გ. რთველიაშვილი, გ. ი. ჩოგოვაძე, ე. ა. შევარდნაძე, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები ზ. ა. კვაჭაძე, ა. მ. ლაბახუა, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილეები ბ. ვ. შინკუბა, რ. მ. კომახიძე, მინისტრები, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებათა გამგეები, წარმოების მოწინავენი და სხვები.

პრეზიდიუმში ადგილებს იკავებენ აგრეთვე მოძმე რესპუბლიკების დელეგაციების ხელმძღვანელები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ვ. პ. მჟავანაძემ მოკლე მისასალმებელი სიტყვით მიმართა დამსწრეთ. ვ. პ. მჟავანაძე გახსნილად აცხადებს საიუბილეო საზეიმო სხდომას.

ზეიმურად ჟღერს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სახელმწიფო ჰიმნები.

საზეიმო სხდომის მონაწილენი დიდი ერთსულოვნებითა და აღფრთოვანებით ირჩევენ საპატიო პრეზიდიუმში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმს ამხანაგ ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვის მეთაურობით.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე გ. დ. ჯავახიშვილი მოხსენებისათვის „საქართველოს სსრ რესპუბლიკის და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წელი" სიტყვას აძლევს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრობის კანდიდატს, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანს ვ. პ. მჟავანაძეს.

დარბაზი მხურვალედ უკრავს ტაშს, როცა ტრიბუნაზე ადის სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხანაგი ნ. ს. ხრუშჩოვი, მისი ვრცელი და მკაფიო სიტყვა უდიდესი ყურადღებით მოისმინეს და არაერთხელ აწყვეტინებდნენ მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით. შეკრებილნი აგრეთვე მქუხარე ოვაციით შეხვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მისალმებას, რომელიც ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა წაიკითხა თავისი სიტყვის დასასრულს.

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა საბჭოთა კავშირის ყველა რადიოსადგურმა გადასცა.

დამსწრენი დიდი გულითადობით ეგებებიან მოძმე რესპუბლიკების დელეგაციათა ხელმძღვანელების გამოსვლებს.

სხდომის მონაწილეებს მიესალმნენ ქართველი ახალგაზრდობის წარმომადგენლები, ნორჩი ლენინელები.

უდიდესი პატრიოტული აღფრთოვანებით მიიღეს საიუბილეო სხდომის მონაწილეებმა მისასალმებელი წერილი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსადმი.

შემდეგ საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა ამხანაგმა ვ. პ. მჟავანაძემ, მან მადლობა გადაუხადა სხდომაზე გამოსულთ გულთბილი მილოცვისათვის, იმისათვის, რომ წარმატებები უსურვეს ქართველ ხალხს, და საზეიმო საიუბილეო სხდომა დახურულად გამოაცხადა.

სპორტის სასახლის გუმბათქვეშ გაისმა პარტიული ჰიმნის „ინტერნაციონალის" დიდებული მელოდია, ჰიმნს ფეხზე ამდგარნი ასრულებენ სხდომის მონაწილენი.

* * *

გუშინ, თბილისში საზეიმოდ მორთულ „ბურევესტნიკის" სტადიონზე მოეწყო ხალხმრავალი მიტინგი, მიძღვნილი საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წლისთავისადმი, რომელიც მოკლე შესავალი სიტყვით გახსნა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხ. ვ. პ. მჟავანაძემ.

მიტინგზე სიტყვა წარმოთქვა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა. ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა უდიდესი ყურადღებით იქნა მოსმენილი და არაერთგზის შეაწყვეტინეს მქუხარე ტაშით.

დასასრულ მოეწყო სპორტსმენთა მასობრივი გამოსვლები, მხატვრული განყოფილება.

ჩვენი რაიონის მშრომელთა საზეიმო-საიუბილეო სხდომა

9 მაისს ს. მ. კიროვის სახელობის საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის კლუბში შედგა ქ. თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოსა და საქართველოს კპ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიკომის საიუბილეო სხდომა, მიძღვნილი საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის სახელოვანი 40 წლისთავისადმი.

საზეიმო-საიუბილეო საღამო გახსნა საქართველოს კპ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის რაიკომის პირველმა მდივანმა ამხ. ვ. სირაძემ. რაიკომის მდივანი ამხ. ვ. კაპარავა მოხსენებისათვის სიტყვას აძლევს ამხ. ვ. სირაძეს. მომხსენებელი ნათლად და საინტერესოდ ლაპარაკობს 40 წლის მანძილზე ორჯონიკიძის სახელობის რაიონის ზრდა-განვითარებაზე. ხალხით სავსე დარბაზი მქუხარე ტაშით ხვდება მომხსენებლის შინაარსიან გამოსვლას.

საღამოზე მხურვალე მისასალმებელი სიტყვები წარმოთქვეს ჩვენი უნივერსიტეტის რექტორმა აკად. ევგენი ხარაძემ, რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული სამხედრო ნაწილების წარმომადგენელმა ამხ. ოსმალოვსკიმ და ძველმა ბოლშევიკმა, 1903 წლიდან პარტიის წევრმა ამხ. სერგო ქავთარაძემ.

საზეიმო სხდომის მონაწილეებს მიესალმნენ რაიონის ახალგაზრდული და პიონერული დელეგაციები.

დასასრულ ჩვენი რაიონის უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა თვითშემოქმედებით კოლექტივების ძალებით გაიმართა დიდი კონცერტი.

მარიამ იორამაშვილი

დ ი დ ე ბ ა!

დიდება წინსვლის უძლეველ გუგუნს,
ლაჟვარდებიდან ფერთა დაფრქვევას,
ორმოც დიად წელს, კაცივით
სულდგმულს,
ორმოც არწივის მზისკენ გაფრენას!
მიწავ, სიცოცხლევ და გულის ფეთქვავ,
ცაო, იებად გადანაშალო,
ორმოცო მძლავრო სართულო წელთა,
დიდება შენდა, სამარადჟამო!
ვინც შენი ზეცის შეხედა თაღებს,
შენზე ოცნება არ მოსცილდება,
დიდება შენი ზეიმის ნათელს
და შენს არნახულ აღორძინებას!

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის, ამხ. **ნ. ს. ხ რ უ შ ჩ ო ვ ი ს** გამოსვლა თბილისის მშრომელთა მიტინგზე „ქარიშხალას" სტადიონზე.

ფოტო **ა. კრიმსკისა**

— [illegible] მზის [illegible],

ციფრები და ფაქტები

* 1918 წელს თბილისის უნივერსიტეტს ჰქონდა სამი ფაკულტეტი: სიბრძნისმეტყველების, სამათემატიკო - საბუნებისმეტყველო და აგრონომიული. თანამშრომელთა რაოდენობა უდრიდა 60-ს. აქედან 12 მეცნიერებათა დოქტორი-პროფესორი, 6 — მეცნიერებათა კანდიდატი, 40 — დამხმარე პერსონალი. სწავლობდა 500 სტუდენტი.

* ამჟამად ჩვენს უნივერსიტეტში 12 ფაკულტეტია; სწავლობს 8918 სტუდენტი; აქედან დასწრებულზე — 4956, საღამოს დასწრებულზე — 1516, და დაუსწრებელზე — 2446 სტუდენტი.

* უნივერსიტეტის სამეცნიერო პერსონალი 1957—58 წლებისათვის შეადგენდა — 519 კაცს. მათ შორის იყო 89 პროფესორი, 207 დოცენტი.

* 1928 წლისათვის ქართული უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულთა რიცხვი შეადგენდა 1358-ს, დღეისათვის კი ამ რიცხვმა — 25716-ს მიაღწია.

* 1918—1961 წლებში უნივერსიტეტმა მოამზადა 829 მათემატიკოსი, 134 მექანიკოსი, 89 ასტრონომი, 1367 ფიზიკოსი, 1118 ქიმიკოსი, 1773 გეოგრაფ-გეოლოგი, 10 ინჟინერი, 729 ექიმი, 1371 ბიოლოგი, 697 აგრონომი, 1047 პედაგოგი, 426 ფილოსოფოსი, 205 ფსიქოლოგი, 2596 ისტორიკოსი, 4129 ფილოლოგი, 296 აღმოსავლეთმცოდნე, 5700 ეკონომისტი, გერმანული და ფრანგული ენების მცოდნე — 401, ინგლისური ენის მცოდნე — 216 და იურისტი — 1514.

* ლაბორატორიებისა და კაბინეტების რიცხვი 1945 წლისათვის შეადგენდა 64-ს, 1950 წლისათვის—96-ს, 1953 წლისათვის—116-ს, ხოლო 1958 წლისათვის — 138-ს.

* უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა მიერ 1918—1961 წლების მანძილზე გამოქვეყნებულია 608 სახელმძღვანელო და დამხმარე სახელმძღვანელო, 843 მონოგრაფია, 9507 სამეცნიერო შრომა.

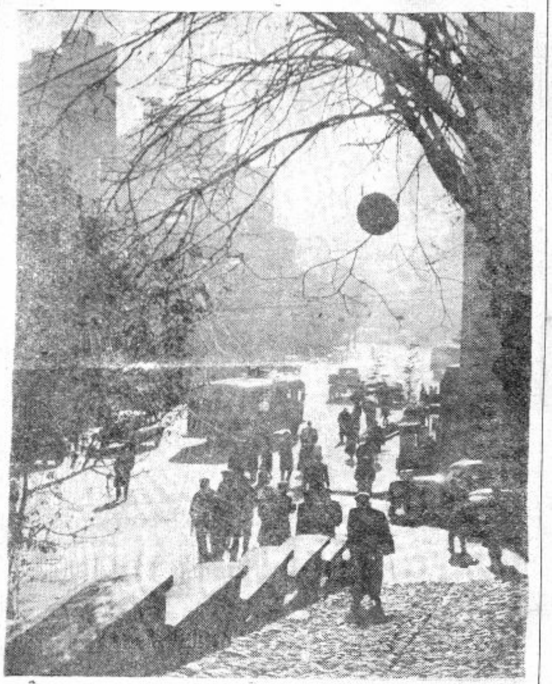

თბილისური დილა

ფოტოეტიუდი გ. თიკანაძისა

ლია ჭავჭავაძე

ო, ამ მიწაზე...

ო, ამ მიწაზე ძველი ფუძე არ
დარღვეულა,
ჰოი, მიწაო!
სიკვდილის მეტი ვინ დარჩება აქა
ეული,
ჰოი, მიწაო!
ნეტავი მას, ვინც შენ მლოცველად
გადაქცეული
ველზე მიწვაო...

გულს მიიკრავდი, წაიყვანდა ძილი
გრძნეული,
ჰოი, მიწაო!
აქა მშვიდობა, ძველი ფუძე არ
დარღვეულა,
სიტკბო ვიწამოთ,
შენი დიდება,—ამირანად გადაქცეულო,
ჩემო მიწაო!

განახლებული საქართველო

1921 წლის 25 თებერვალს დაიბადა ახალი საქართველო, პოლიტიკური, ეკონომიური და კულტურული ცხოვრების ახალი გზებით. ეს იყო ის ეროვნული კოლექტივი, რომელსაც საბჭოთა საქართველოს ვეძახით და რომლის არსებობის 40 წლისთავს ვზეიმობთ დღეს. თუ გავითვალისწინებთ ჩვენი ქვეყნის წინანდელი ცხოვრების პირობებსა და გზებს, დღევანდელი დღე მართლაც რომ საზეიმოა. საინტერესო გეოგრაფიული მდებარეობით, როგორც შემაერთებელი ხიდი აღმოსავლეთისა და დასავლეთის, ჩრდილოეთისა და სამხრეთის, მიმზიდველი ბუნებრივი სიმდიდრით, თვალწარმტაცი — თავისი სილამაზითა და მოხდენილობით, საუკუნეთა მანძილზე იგი სანუკვარი საგანი იყო ყველა, მის გარშემო განლაგებული აგრესორებისა. ამით აიხსნება, რომ პატარა, მაგრამ მამაც ხალხს, რომელსაც იშვიათად თუ ჰქონია მოსვენების დღე თავისი არსებობის გზაზე, ბევრი სისხლი და ოფლი დაუღვრია სამშობლოს დასაცავად, ბევრი მწარე დღეები განუცდია მას მისი დამოუკიდებლობის შესანარჩუნებლად. შეუწყვეტელ ბრძოლაში ის იძულებული იყო დამცველები და მეგობრები ეძია. ეს მეგობრობა მას საშუალო საუკუნეებში უნდოდა დაემყარებია რელიგიური რწმენის ერთიანობაზე— ქრისტიანობაზე. ამიტომ ჯერ იყო და ის ბიზანტიას უახლოვდებოდა, ხოლო, როდესაც ბიზანტია მაჰმადიანობის ტალღებმა წალეკეს და საერთაშორისო ცხოვრების ასპარეზზე მის როლში რუსეთი გამოვიდა, ამ უკანასკნელთან გააბა კავშირი. მართალი უნდა ითქვას, ქრისტიანულმა რუსეთმა არაერთი და ორი პატარა ერი, მათ შორის საქართველოც, იხსნა ფიზიკური განადგურებისა და გადაგვარებისაგან, მაგრამ სწორედ ქრისტიანობის გამოყენებით ცარიზმის ბიუროკრატიამ პოლიტიკურად გადაულაპა იგი.

სახიცოცხლო ალღომ მაინც არ უღალატა ქართველ ხალხს: მისი ხსნა მაინც რუსეთიდან მოვიდა, მისი იმედები, მისი ოცნება სწორედ დიდმა რუსეთმა განახორციელა: რუსეთში მომხდარმა დიდმა სოციალისტურმა რევოლუციამ არაერთ ჩაგრულ ხალხს, მათ შორის ქართველებსაც, შეუქმნა თავისუფალი ცხოვრების პირობები და გამოიყვანა ისინი დამოუკიდებელი პოლიტიკური და კულტურული ცხოვრების გზაზე. ახლა თვით ქართველებზე იყო დამოკიდებული, როგორ ისარგებლებდნენ ისინი მოპოვებული თავისუფლებით, გამოიჩენდნენ თუ არა იმის ნიშნებს, რომ ღირსნი არიან თავისუფლებისა. ნიჭიერმა, ენერგიით აღსავსე და შრომისმოყვარე ქართველებმა მართლაც გამოამჟღავნეს, რომ თავისუფალი ცხოვრების ინსტიქტს, რომელიც მემკვიდრეობით მოჰქონდათ თავიანთი სახელოვანი წინაპრებისაგან, მათში, ღრმად ჰქონდა ფესვები გადგმული. ისინი დაკაპიწებული მკლავებით შეუდგნენ ახალი ცხოვრების შენებას და განმტკიცებას. დიდი რუსი ხალხისა და მოძმე რესპუბლიკების დახმარებით მათ შექმნეს ერთ-ერთი მოწინავე რესპუბლიკა ჩვენს კავშირში, რომელიც მოძმე რესპუბლიკებთან ერთად აშენებს კაცობრიობის ნათელ მომავალს — კომუნიზმს. ორმოცი წლის განმავლობაში მათ შექმნეს ის დენი, რასაც საუკუნეები დასჭირდებოდა.

გიხაროდეთ და იამაყეთ, ჭაბუკებო! მაგრამ გახსოვდეთ, რომ ი პირობებს, რომელშიაც ჩვენ დღეს ვცხოვრობთ შენახვა და შენარჩუნება უნდა: და თქვენ, ახალგაზრდებო, რომელთაც მომავალში უნდა შესცვალოთ დღევანდელ ცხოვრების მესვეურები ეცადეთ წმიდად, უნწიკვლოდ და ადამიანთ საკეთილდღეოდ დაიცვა სოციალისტური ცხოვრების პირობები, რათა გული არ გაუტეხოთ ხალხს, რომელმაც ნდობა და სიყვარული გამოუცხადა ამ ცხოვრებას და არ გაახაროთ მისი მოძულენი.

გაუმარჯოს განახლებულ, 40 წლის საბჭოთა საქართველოს, გაუმარჯოს მის წარმატებას და წინსვლას.

კორნელი კეკელიძე
აკადემიკოსი.

ეროვნული კადრების უდიდესი სამჭედლო

⊙

პროფ. ე. ხარაძე,

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი.

⊙

ორმოცი წლის მანძილზე საბჭოთა საქართველომ საოცრად შეიცვალა სახე. მისი ხალხის ცხოვრების ყველა დარგში, მეურნეობაა ეს თუ მრეწველობა, მეცნიერება თუ ხელოვნება — შესანიშნავი ძვრები მოხდა. საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში საქართველოში მეცნიერებისა და კულტურის განვითარება თვალსაჩინოა ი. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგალითზე.

უნივერსიტეტი ჩვენი რესპუბლიკის უდიდესი სასწავლო და სამეცნიერო დაწესებულებაა. იგი — ქართული სოციალისტური კულტურის უმნიშვნელოვანესი კერა და ეროვნული კადრების უდიდესი სამჭედლო — საქართველოს ყველა მშრომელის უდიდესი პატივისცემით სარგებლობს.

მთელი ისტორია უმაღლესი განათლებისა საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკაში უნივერსიტეტით დაიწყო. თვით უნივერსიტეტმა, რომელიც 1918 წელს მოწინავე ქართველ ინტელიგენტთა ერთი ჯგუფის ინიციატივით დაარსდა, სრული გასაქანი და ნამდვილი განვითარების ნიადაგი პოვა საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვების შემდეგ, როცა საუნივერსიტეტო განათლებაზე ზრუნვა სახელმწიფო საქმედ იქცა და კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მუდმივი მზრუნველობის კალთაგადაფარებული უნივერსიტეტი სწრაფად წავიდა აღმავლობის გზით.

იგი საბჭოთა ხელისუფლების პირველსავე წლებში იმდენად მომძლავრდა და გაფართოვდა, რომ მის ნიადაგზე შესაძლებელი გახდა მთელი რიგი დამოუკიდებელი დარგობრივი ინსტიტუტების დაარსება. დღეს უკვე დიდად გაზრდილ-განვითარებული, რეპუტაცია და სახელმოხვეჭილი ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი სამი ათეული წლის წინათ ხომ ჩვენი უნივერსიტეტის პოლიტექნიკურს, საექიმოსა და აგრონომიულ ფაკულტეტებს წარმოადგენდნენ!

უნივერსიტეტის სისხლხორცმა საწყისი მისცა ან ხელი შეუწყო აგრეთვე პედაგოგიური ინსტიტუტების დაარსებას თბილისსა და საქართველოს სხვა ქალაქებში.

თბილისის უნივერსიტეტის მეცნიერული ძალების საფუძველზე შეიქმნა ოცი წლის წინათ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც დღეს რამდენიმე ათეულ სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებას აერთიანებს და სახელმოხვეჭილია როგორც მოწინავე ქართული მეცნიერების მთავარი შტაბი.

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე უნივერსიტეტი სამეცნიერო და მატერიალურ ბაზას მოკლებულ, სუსტად განვითარებულ ერთეულს წარმოადგენდა.

დღეს კი ეროვნული მეცნიერებისა და სწავლების ტაძარში, ქართულ უნივერსიტეტში, მისი თორმეტი ფაკულტეტის დასწრებულ, საღამოს დასწრებულ და დაუსწრებელ განყოფილებებზე 40-მდე სპეციალობას ითვისებს 9 000-მდე სტუდენტი. სტუდენტთა აღზრდისა და მეცნიერული კვლევის საქმეს ემსახურება 78 კათედრა და 180-ზე მეტი სამეცნიერო-სასწავლო ლაბორატორია, კაბინეტი, მუზეუმი და სახელოსნო თავიანთი მრავალრიცხოვანი თანამშრომელით. უნივერსიტეტს საკუთარიც გააჩნია პლანიტარიუმი და ციურ სხეულებზე დასაკვირვებელი სადგური.

იზრდებოდა და ვაჟკაცდებოდა ჩვენი უნივერსიტეტი მთელს რესპუბლიკაში სოციალისტური მშენებლობის წარმატებების ზრდასთან ერთად და თავის მხრივაც მას უდიდესი წვლილი შეჰქონდა საქართველოს სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგების ეროვნული კადრებით, სპეციალისტებით უზრუნველყოფის საქმეში. თბილისის უნივერსიტეტმა დღემდე მოამზადა და ჩვენს ქვეყანას მისცა 25 ათასამდე კვალიფიციური სპეციალისტი.

უნივერსიტეტის წარსულისა და დღევანდელის შეთამაგონებელ შედარებაში ჩაქსოვილია ჩვენი ღვაწლმოსილი მასწავლებლების, სახელოვანი მეცნიერებისა და მათი აღზრდილების ფასდაუდებელი შრომა, პატრიოტული თავდადება, ჩვენი საზოგადოების დიადი საქმის ღრმა რწმენა. ეს რწმენა დაფუძნებულია სოციალისტური სახელმწიფოს პოლიტიკურ, სოციალურ და ეკონომიურ წარმატებებზე, რომელთა მკაფიო გამოვლინებაა ადამიანის შეჭრა კოსმოსში.

უნივერსიტეტის წამყვანმა მეცნიერებმა საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის წლებში შექმნეს დიდი მნიშვნელობის ნაშრომები მათემატიკაში, ფიზიკურ მეცნიერებაში, ქიმიასა და გეოლოგიაში, ბიოლოგიაში, ფილოლოგია-ლიტერატურათმცოდნეობაში, ისტორიასა და ფილოსოფიაში, იურიდიულსა და ეკონომიურ დისციპლინებში. უნივერსიტეტში აღმოცენდა მრავალი სამეცნიერო სკოლა, რომელთა მონაპოვარი მნიშვნელოვანი წვლილია თანამედროვე მეცნიერების საგანძურში.

ჩვენი დიადი მომავალი მოითხოვს კიდევ უფრო მეტსა და კიდევ უფრო მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტებს. უნივერსიტეტის 12 ფაკულტეტი მზადაა კადრების მომზადებაზე შემდგომი მუშაობისათვის.

უკანასკნელ წლებში უნივერსიტეტში შესამჩნევად განვითარდა მეცნიერულ-კვლევითი მუშაობა საბუნებისმეტყველო და მათემატიკურ მეცნიერებათა დარგებში. უნივერსიტეტი კვლავ რჩება ქართველოლოგიის ძლიერ სასწავლო და სამეცნიერო ცენტრად. გეოლოგიური მეცნიერების დარგები კვლავაც დიდ დახმარებას უწევენ რესპუბლიკას საწარმოო ძალთა განვითარებაში, სასარგებლო წიაღისეულის მიკვლევასა და სხვა საქმეში. ბიოლოგიის ფაკულტეტის მეცნიერ-მუშაკებს დამყარებული აქვთ კავშირი სოფლის მეურნეობასთან.

უნივერსიტეტის მთელი კოლექტივი — მისი მასწავლებლობა და სტუდენტობა აქტიურ მონაწილეობას იღებს ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელთა მჩქეფარე შემოქმედებითს შრომაში.

ჩვენი ორმოცწლეულის უკანასკნელი წლები საბჭოთა ხალხის უდიდესი წარმატებებით აღინიშნა. საბჭოთა ადამიანმა ფართოდ შეაღო კარი კოსმოსის სივრცეში, მზის გარშემო მოძრაობენ მის მიერ შექმნილი ხელოვნური კოსმოსური სხეულები. ადამიანმა თვით მოუარა გარშემო დედამიწას კოსმოსის სივრცეში. სამყაროში გადადგმულმა პირველმა ნაბიჯებმა უკვე მოგვცეს მდიდარი ცნობები დედამიწის გარესამყაროზე. ჩვენ გვწამს, რომ ახლო პლანეტათაშორის სივრცეში მოგზაურობათა და დიად აღმოჩენათა წინადღეა. საბჭოთა ხალხის აზრი და ნება მიმართულია კაცობრიობის ნათელი მომავლის მშვიდობიან მშენებლობაზე. საამისოდ გაშლილ ბრძოლაში უდიდესი როლი ეკუთვნის ცოდნას, მეცნიერებას.

უნივერსიტეტის კოლექტივი დიდი სიხარულით [illegible]დება ქართველი ხალხის ეროვნულ დღესასწაულს — საბჭოთა საქართველოს ორმოცი წლისთავს — და კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მზრუნველობით გარემოცული, იგი მზადაა კვლავაც მხარდამხარ მიჰყვებოდეს ჩვენი ხალხის ძლევამოსილ წინსვლას, აღზრდიდეს კომუნიზმის საქმისათვის თავდადებულ, მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტებს, ავითარებდეს მოწინავე საბჭოთა მეცნიერებას, ამრავლებდეს ცოდნასა და ნერგავდეს შრომის სიყვარულს.

ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტები საბჭოთა საქართველოს სახელოვანი 40 წლის იუბილეს დღეებში კიდევ ერთხელ გულითადად გამოთქვამენ თავიანთ ფიცს, რომ ყოველთვის იქნებიან დიადი კომუნისტური პარტიის მოწოდებათა სიმაღლეზე, მსოფლიოში მშვიდობისათვის, კაცობრიობის მატერიალურ და კულტურულ მონაპოვართა კეთილდღეობისათვის ბრძოლის გზაზე.

[illegible], [illegible], კიდევ [illegible]!

ზაურ ბოლქვაძე

ს ა მ ა ი ს ო

ამოსკდა მიწის გული
საქართველოს — ყვავილებად...
სიმწვანისა და მზის სუნი
დღეს პეშვებით დაილევა.

მაისია, ცა ისეა, —
თითქოს ნატვრა აისრულა,
ვარსკვლავებად აისია
სილამაზე მაისური.

და პოეტის ენა იტყვის —
დამტყვევებელს რასაც ლექსად,
მას მაისის ყველა კვირტი
ყვავილებად უხსნის ზეცას.

დღეს, მაისო, ეს რამდენი
კვირტი გადაგირევია,
მომიმატე ლექსს ნათელი,
თორემ სული მიმლევია!..

თვევ, — ვარდად და მზედ
გამხელავ.
ჩქარზე ჩქარო ჩემო სუნთქვავ,
სამშობლოში დღეს რამხელა
სიხარულად შემოსულხარ!

შეიყვარა გულმა ისე
ეს მიწა და ეს სიმწვანე,
რომ, მამულო, უმაისოდ
მე შენს ზეიმს ვერც ვიწამებ.

ჩვენი მიწა, ჩვენი მხარე
ჰყვარებია რამდენ ყვავილს,
ყვავილები შეიყვარეთ
და სიცოცხლე ნათელმყავით!

როგორ იტევს ამ სიმწვანეს
ერთი სიტყვა — მაისია!
კაცი მართლა ცაში წავა,
გამომწვევი ცა ისეა!

დღეს მსურს ასე გითხრათ ყველას,
სწორედ ასე, არ სხვაგვარად:
უკვდავების საპოვნელად
ჩვენს მიწაში ჩასვლაც კმარა!..

დღეს ისეთი მაისი დგას,
სულს ესაქართველოება...
აკვნის რწევამ აიწყვიტოს,
ქარს გაუძლონ წეროებმა!

იარწივონ არწივებმა,
ჩვენი მიწის ასაწევად,
დე, ამ წვამ და ამ ძიებამ
საქართველო ასაზრდოოს!..

მიწისადმი — ჩვენ რომ გვანდეს,
ყველა ვგრძნობდეთ თავს მოვალედ,
თუ ვერაფერს მივუმატებთ,
ნურც ნურაფერს ნუ მოვაკლებთ!

გულს სიმღერა ახლა უნდა
ახალი და უსასრულო,
უფრო მძლავრად ახმაურდი,
საქართველოვ, უკვდავსულო!

მიეც სუნთქვა ამ სიმღერას
ჩემო მიწავ, მარადისო,
ვინც გადიდებს, გამზისფერებს,
შენი თავიც ალალ მისი!

მიეც ძალა შენახული,
დაკოჟრილო ხელო, — ვაზებს,
დე, აგვტკივდეს ყველას გული
კვირტის გაუშლელობაზეც...

მომავალის მზე ვამრთელოთ,
მშობელ მიწას ვენაცვალოთ,
საქართველოს ვესანთელოთ,
საქართველოს ვენაცვალოთ!

გამარჯვების რწმენა ვზარდოთ,
აზრი, აზრი ვასხივოსნოთ
და სიცოცხლე მოვამზადოთ
საქართველოს სასიცოცხლოდ!

ათეული წლების მანძილზე ჩვენი უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკა ერთი საუკეთესო გახდა მთელს რესპუბლიკაში. დღითი-დღე იზრდება წიგნთა ფონდი; აქ მკითხველს შეუძლია ისარგებლოს ბევრი უნიკალური გამოცემებით.

სურათზე: სამეცნიერო ბიბლიოთეკის ძირითადი სააბონემენტო განყოფილება.

ფოტო **გ. გაბუნიასი**

ციფრები და ფაქტები

✶ უნივერსიტეტის დაარსებასთან ერთად საფუძველი ჩაეყარა უნივერსიტეტის წიგნსაცავს. წიგნსაცავი პირველ ხანებში სხვადასხვა ორგანიზაციებისა და კერძო პირებისაგან შემოწირულ წიგნთა ბაზაზე შეიქმნა. უნივერსიტეტის წიგნსაცავის პირველ გამგედ არჩეულ იქნა პროფესორი გიორგი ახვლედიანი.

✶ **1918** წლისათვის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის წიგნების ფონდი შეიცავდა **9160** ტომს, **1938** წლისათვის — **546 302** ტომს, ხოლო **1961** წლისათვის **1 538 027** ტომამდე მიაღწია.

✶ ჩვენი უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკა წიგნგაცვლას აწარმოებს როგორც ჩვენი რესპუბლიკის ქალაქების — გორის, თელავის, სტალინირის, ქუთაისის, ბათუმის, სოხუმის ბიბლიოთეკებთან, ისე საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა ქალაქების — მოსკოვის, ლენინგრადის, კიევის, მინსკის, რიგის, ერევნის, ბაქოს, მახაჩკალის, აშხაბადის, სტალინაბადის, სამარყანდის, ტაშკენტის, ალმა-ატის, ირკუტსკის, ტომსკის, სვერდლოვსკის, პერმის, ყაზანის, სარატოვის, გორკის, ვორონეჟის, ხარკოვის, როსტოვის, დნეპროპეტროვსკის, ლვოვის, უჟგოროდის, კიშინევის, ოდესის ბიბლიოთეკებთან, აგრეთვე გაცვლითი ურთიერთობა აქვს დამყარებული ჩვენს ბიბლიოთეკას საზღვარგარეთის ქვეყნების მთელი რიგი ქალაქების—ვარშავის, ბერლინის, პრაღის, ბუდაპეშტის, ბუქარესტის, ბელგრადის, სოფიის, ტირანას, პეკინის, კემბრიჯის, ოქსფორდის, ლონდონის, გლაზგოს, კოპენჰაგენის, ბრიუსელის, პარიზის, რომის, ქაიროს, ჯაკარტას, ვაშინგტონის, მეხიკოს და სხვა სამეცნიერო დაწესებულებათა ბიბლიოთეკებთან.

ჩვენი რესპუბლიკის საიუბილეო დღეებში

ფიზიკის ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტები მეორე წელია, რაც ბეჯითად სწავლობენ ჩვენი მშობლიური კომუნისტური პარტიის გმირულ ისტორიას. აკადემიურ ჯგუფებში სისტემატურად ტარდება სემინარები, სადაც ცხოველი კამათი იმართება პარტიის ისტორიის უმნიშვნელოვანეს თეორიულ და პრაქტიკულ საკითხებზე (ხელმძღვანელი დოც. ა. კობაიძე). სტუდენტებმა დიდი ინტერესი გამოიჩინეს სემინარისადმი, რომელიც მიეძღვნა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წლისთავს. ყველა სტუდენტმა მიიღო მონაწილეობა მოხსენებების ირგვლივ გამართულ კამათში. განსაკუთრებით გამოირჩეოდნენ სტუდენტები — თეიმურაზ ნათიშვილი, ლევან აბულაძე, ჯულიეტა ელიოზიშვილი, ნოდარ ბარათაია, ალონ ჯიშკარიანი, მზია ღოღელიანი, ლეილა მირიანაშვილი, თეიმურაზ წითლანაძე, იური თევზაძე, თამარ თოდაძე, გოდერძი ქემოკლიძე, ნანა ბერენიკაშვილი და სხვები. სემინარზე გამოსულმა სტუდენტებმა კონკრეტული მაგალითებით მკაფიოდ გააშუქეს ის დიდი მიღწევები, რაც მოიპოვა საქართველომ ორმოცი წლის მანძილზე. ამჟამად ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტები განსაკუთრებული მონდომებით ემზადებიან საგაზაფხულო სესიებისათვის.

მ. ჯღარკავა,
ფიზიკის ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტი.

კიდევაც დაიზრდებიან...

სურვილი მქონდა დამეწერა წერილი უნივერსიტეტის მიერ აღზრდილ მწერლებზე, უცბად ვერ მოვისაზრე, რომ საგაზეთო წერილში მხოლოდ სიის ჩამოწერა თუ მოხერხდებოდა, ისიც არასრულის. მაგრამ გვიანღა იყო...

განწყობის შესაქმნელად ამოვიღე ძველი, 21 წლის წინადროინდელი, ამონაჭერი უნივერსიტეტის გაზეთიდან, იქ თერთმეტი კაცისაგან შემდგარი ჯგუფის სურათია იმ პერიოდის ახალგაზრდა მწერლებისა. დავხედე და... დამეკარგა „აკადემიური ტონი". ეს სურათი ხომ ერთი ნაგლეჯია ჩემი ცხოვრების საუკეთესო წლების — სტუდენტობის წლებისა. მოგონებამ გამიტაცა. გადავწყვიტე მეამბნა ამ სურათის ცოცხალ ორიგინალებზე მათთვის, ვინც მათ არ იცნობდა იმ დროს.

ეს საინტერესო თაობაა. თითქმის საბჭოთა საქართველოს ასაკისა. ცოტა მეტისა თუ ცოტა ნაკლების.

პირველ რიგში ალექსანდრე საჯაია. უაღრესად დახვეწილი გარეგნობისა და ფაქიზი სულის ყმაწვილი. მე მგონი, არავინ იცოდა ისეთი სევდით გამოხედვა და ისეთი სიხარულით გაღიმება, როგორც მან. თითქოს წინასწარ იცოდა, რომ მალე შეწყდებოდა მისი სიცოცხლე და ამიტომ განსაკუთრებით მართებდა ამ სიცოცხლით გახარება. მისი ლექსიც ასეთია: სევდიანი და მაინც სიცოცხლის სიყვარულით სავსე.

აქვე არიან გაბრიელ ჯაბუშანური და ლადო ბალიაური. განსხვავებული ასაკის მიუხედავად, ისინი დიდი მეგობრები იყვნენ. ალბათ მშობლიური მთის მოგონება აკავშირებდა მათ სულს. ორივე შერჩა ლიტერატურას. ერთი როგორც პოეტი, მეორე — პროზაიკოსი.

აგერ კოტე ხიმშიაშვილი. ნაზ, ნატიფ სახეზე დიდი მეტყველი თვალები... კოტე იმ დროს პროზაში ცდიდა კალამს და რამდენიმე შესანიშნავი ლირიკული მოთხრობა დაწერა. ისიც ისევე ადრე წავიდა ცხოვრებიდან, როგორც მის გვერდით მჯდომი პოეტი ვლადიმერ უბილავა, სამამულო ომში დაღუპული, გულუბრყვილო სახისა და სულის ვაჟკაცი, გოგი ძიგვაშვილი (ამხანაგებში „ძიგვა") განსაკუთრებული სტილის პოეტი იყო. ღრმად ლირიკულიც და შეუბრალებლად სარკასტულიც. ორივე შემთხვევაში სიცოცხლისა და სილამაზეზე უანგაროდ შეყვარებული. მან ერთსა და იმავე დღეს დაწერა ბრწყინვალე ლირიკული ბალადა — „გაზაფხული მარაბდის სასაფლაოზე" და სახუმარო— „სონეტი კაჟის გარდაცვალებაზე" (გივი კაჭახიძეზე). მახსოვს, როგორ ქეთილად და ეშმაკურად იცინოდა ის, როდესაც საშინლად გააბრაზენა ერთი მთარგმნელი თავისი ეპიგრაფით:

„მე ქალწულის შერთვის ფიქრი
არ მაქვს,
ახალს არ ვქმნი,
მე ქვრივს ვარჩევ,
ესე იგი — ვთარგმნი".

აღარც ძიგვაა ახლა ცოცხალი. სამაგიეროდ დანარჩენი ყველა ცოცხალია არა მარტო ფიზიკურად, არამედ — როგორც შემოქმედი.

ერთი მათგანი იოსებ ნონეშვილია. იმ დროს მართლაც „მარადჟამს სუსტი და ფერგადალეული" ბიჭი. მას მერე მან ბევრი იარა პოეტურ და გეოგრაფიულ გზებზე. დღეს ის სხვაგვარია, მაგრამ მაინც ისეთივე გულმართალი, როგორც მაშინ.

ანდრო თევზაძემ და რევაზ მარგიანმა ამ ორი ათეული წლის მანძილზე ბევრი რამ შექმნეს. მიუხედავად ამისა, მათ სახელებთან ჩემთვის ისე მჭიდროდაა დაკავშირებული ერთი გარკვეული ლექსი, რომ დანარჩენს მე მხოლოდ გონების თვალით ვხედავ. რევაზ მარგიანი ჩემთვის მუდამ დარჩება „მირანგულას" ახალგაზრდა ავტორად, ხოლო ანდროს ვხედავ უნივერსიტეტის სცენაზე. მგონი ფაკულტეტის თვითმოქმედების საღამოზე წაიკითხა მან თავისი ლექსი სტალინზე, რომელმაც გადაწყვიტა მისი საყოველთაო აღიარება.

სურათზე ყველა არ არის, ვინც მაშინ შემოქმედის დაფნის გვირგვინზე ოცნებობდა. ყოველ შემთხვევაში, მე ხუთი კიდევ მაგონდება: სამოელ მოძღვრიშვილი, რომელიც დღესაც პოეტობს, პლატონ ასანიძე, რომელმაც სარედაქციო მუშაობა არჩია ამ ბოლო ხანებში და პეტრე გრუზინსკი.

პეტრეს პოეტური მეტამორფოზა გასაოცარია, მაგრამ არა აუხსნელი. ამ, ბლოკსა და ესენინზე შეყვარებული, ცხოვრების მიმართ სკეპტიკურად განწყობილი ჭაბუკის ლექსები, აღსავსე იდუმალი ტკივილით, მხოლოდ მეგობართა ვიწრო წრისათვის იყო განკუთვნილი. იგი მათ არც ბეჭდავდა და არც კათედრიდან კითხულობდა... დღეს პეტრეს სიცოცხლის ხალისით აღსავსე კომედიები ხიბლავს მაყურებელს თავისი ჯანსაღი ჰუმორით.

ასეთი ჰუმორი იმთავითვე ახასიათებდა ახალგაზრდა დრამატურგს — კიტა ბუაჩიძეს. მისი „მკაცრი ქალიშვილების" პრობაცია უნივერსიტეტის სცენაზე მოხდა.

და ბოლოს კიდევ ერთი: ქერა, ფერმკრთალი, ოდნავ მოხრილი ფართო ბეჭებში, ცისფერთვალება, ბავშვურთვალება სვანი — მირზა გელოვანი. მისი სტუდენტურად ცარიელი პატარა ოთახის ერთადერთი განძი გალაკტიონ ტაბიძის ორტომეული იყო. აქ ამ უსუფრო მაგიდაზე წერდა ის თავის მშვენიერ ლექსებს. წერდა წარმოუდგენლად ბევრს, თითქმის ყოველ დღე მას ახალი ლექსი ჰქონდა. ეს იყო მისი სტიქია. ამით სუნთქავდა. ლექსი აკიდებდა მის გულს სანგრებშიაც, ტყვიების ქარბუქში.

გასაოცარი იყო მისი წყურვილი სიცოცხლისა და ბედნიერების. როდესაც ლექსს კითხულობდა, თითქოს სიცოცხლის ნაწყვეტებს იჭერდა თავისი გრძელი, გამხდარი თითებით. სამამულო ომმა შეიწირა მისი ლამაზი სიცოცხლე. დარჩა მისი პოეზია, ანარეკლი დიდი სულისა:

„მე ხან ლომი ვარ მძლავრი,
ხან გულწითელას მართვე!.."

ალბათ სხვებიც წერდნენ იმ დროს ლექსებს ან მოთხრობებს. მე ყველა არ ვიცი.

ადრეც გაუზრდია უნივერსიტეტს ბევრი სახელოვანი მწერალი. საკმარისია გიორგი ლეონიძის, სიმონ ჩიქოვანის, ირაკლი და გრიგოლ აბაშიძეების სახელები.

შემდეგაც, უკვე ჩემი მასწავლებლობის დროს, ბევრმა გაიარა ჩემს თვალწინ: მუხრან მაჭავარიანმა, ზურაბ ჭუმბურიძემ, აკაკი გეწაძემ, რ. ჯაფარიძემ, მ. მაჭავარიანმა, ჟ. ჩარკვიანმა, ნოდარ დუმბაძემ, ვ. ჯავახაძემ, არჩილ სულაკაურმა, ოთარ მამფორიამ, შოთა ნიშნიანიძემ, ტარიელ ჭანტურიამ, ზაურ ბოლქვაძემ, რევაზ ინანიშვილმა, თამაზ და ოთარ ჭილაძეებმა, ანა კალანდაძემ, ნაზი კილასონიამ, თამაზ ჩხენკელმა, გოგლა ხუხაშვილმა. ვინ მოთვლის ყველას!

მათ უტკბესი ძუძუ აწოვა მზიანმა საქართველომ. ყველას ზრდასა და დავაჟკაცებას შეალია ძალა ქართულმა უნივერსიტეტმა.

კიდევ იზრდებიან მის კედლებში მწერლები და...

„კიდევაც დაიზრდებიან!"...

დოც. **ვიოლეტა ცისკარიძე**

1921 სახელოვანი 40 წელი 1961

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

⊕ **1919** წლის თებერვლიდან არსდება პირველი საპედაგოგო-სტუდენტთა წრე.

⊕ **1919** წელს გამოდის უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბეჭდვითი ორგანო „თბილისის უნივერსიტეტის მოამბე".

⊕ **1920** წელს **20** იანვრიდან გამოდის სტუდენტთა ბეჭდვითი ორგანო — „ქართველი სტუდენტი".

⊖ **1920** წლის მაისიდან გამოდის სტუდენტთა სალიტერატურო და პოლიტიკური ჟურნალი „მომავალი".

⊕ **1922** წ. გაზაფხულზე მოხდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულთა პირველი გამოშვება. სულ დაამთავრა 28 კაცმა.

⊕ **1924** წელს უნივერსიტეტში შესასვლელად წესდება მისაღები გამოცდები.

⊕ **1927** წელს გამოსვლას იწყებს პარტიული, კომკავშირული და პროფესიული ორგანიზაციების პერიოდული ორგანო, გაზეთი „პროლეტარული სტუდენტის ხმა".

⊕ **1928** წელს უნივერსიტეტს გამოეყო პოლიტექნიკური ფაკულტეტი და ჩამოყალიბდა დამოუკიდებელ პოლიტიკურ ინსტიტუტად.

⊕ **1930** წ. მაისში აგრონომიული ფაკულტეტის ბაზაზე შეიქმნა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი.

⊕ **1930** წ. უნივერსიტეტის სამკურნალო ფაკულტეტების ბაზაზე შეიქმნა სამედიცინო ინსტიტუტი.

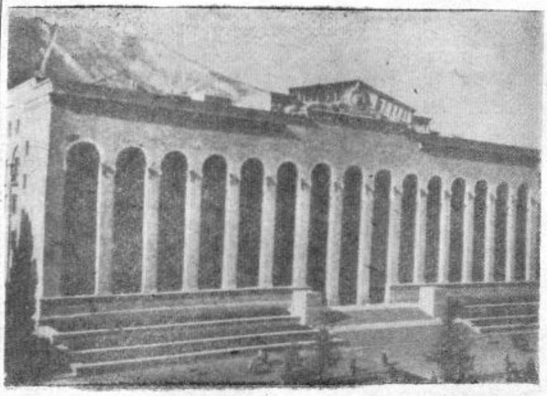

სურათზე: საქართველოს სსრ მთავრობის სასახლე.

ზაურ ჩქვანავა

საქართველოს

დილის მკერდრძია ბალახო,
ო, ჩემო ტკბილო მამულო,
ძირმოუთხრელო ვენახო,
ლირლიტა გუთნის დიდურო;
ოცნებავ, მზისკენ აპრილო,
ყანებში სხივთა ჟრიალო,
ღრუბელო, მთებში გაჩრილო,
სამშობლოვ, რიერაჟიანო!..
ტერფქვეშ ლერწმების ავეანდო
და მუხებამდე იებო,
ცაო, ციერო, ლაჟვარდო,
თვალცისკრიანო მთიებო!
ამღერდით, ავახმიანოთ
ტანჯორკა ჩანგის ლარები,
ვუმღეროთ მხარეს, მზიანეთს
გულმართალ ლექსის ბრწკარებით.
ფრთა გაუშლიათ შენს მკერდზე
ვარდებს, ენძელებს, იელებს,
ორმოცი გაზაფხულის ხარ,
ათასჯერ ორმოც გაზაფხულს
იხარე, იბედნიერე!

იგი 1921 წელს დაიბადა

* * *

იგი დაიბადა 1921 წელს.

ჯაფარიძეების ოჯახში ვაჟიანობას ხარობდნენ.

1921 წელს დაიბადა საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა.

ზეიმობდა თავისუფალი ხალხი.

თვით ისტორიამ დაანათლა პატარა ოთარს პირველთაგანი. ყოფილიყო მათ შორის, ვინც დაბადებიდანვე განახლებული საქართველოს მოქალაქე იქნებოდა.

მას შემდეგ ერთად იზრდებოდნენ, ერთად ვაჟკაცდებოდნენ, მხარდამხარ იბრძოდნენ გასაჭირში და ერთად ზეიმობდნენ გამარჯვებას.

* * *

მაშინ ტრამვაის ხაზი უნივერსიტეტამდე მოდიოდა და ქალრები პატარები იყვნენ, ისეთები, ახლა ვარაზისხევის გასწვრივ რომ დაურგავთ.

ქალაქი ფაქტიურად აქ თავდებოდა. ფართო, თავისუფალი ადგილები ფეხბურთის შესანიშნავი მოედნები იყვნენ.

დილიდან საღამომდე თამაშობდნენ ბიჭები და დიდხანს უხდებოდათ მშობლებს დაკარგულების ძებნა.

ოთარიც მათ შორის იყო და, მაშინ რომ გეკითხათ, რა გინდა გამოხვიდეო, — ფეხბურთელიო, ალბათ გეტყოდათ.

რომელი ბიჭი არ ოცნებობდა ამაზე.

ისტორიკოსობაზე არ უფიქრია. „ბავშვობიდან მიზიდავდაო" — ესეც არ დაუწერია თავისუფალ თემაში.

გატაცება ცოდნასთან ერთად მოვიდა.

კითხულობდა, სწავლობდა და ძლიერდებოდა ხალხთა წარსულის შესწავლის სურვილი.

* * *

გამოჩენილმა ქართველმა არქეოლოგმა გიორგი ნიორაძემ თავიდანვე ყურადღება მიაქცია ყმაწვილს, რომელსაც ისეთი ცნობისმოყვარე თვალები ჰქონდა, თითქოს ლექციაზე მოსმენილის იქით კიდევ რაღაცას დანახვა სურს და ეს სურვილი მოსვენებას არ აძლევს.

და როგორი იყო მასწავლებლის სიხარული, რომ ამ სტუდენტში მან ცნობისმოყვარეობასთა ა ნ ერთად ნიჭი და უნარიც აღმოაჩინა.

1943 წელს ოთარ ჯაფარიძე უკვე ისტორიის ფაკულტეტის ასპირანტია. ასპირანტობის პერიოდშივე აქვეყნებს იგი საინტერესო შრომებს საქართველოს წარსულიდან. 1948 წელს კი ბრწყინვალედ იცავს დისერტაციას თემაზე „კოლხური ცული".

დღეისათვის ოთარ ჯაფარიძე 22 მეცნიერული შრომის ავტორია და თითოეული მისი ნაშრომი ახალი სიტყვაა ქართული არქეოლოგიის შესწავლის საქმეში. მისი წიგნები „ლითონის წარმოების ადრეული საფეხური საქართველოში", „არქეოლოგიური გათხრები თრიალეთში 1957—58 წლებში", აგრეთვე წიგნები: „საქართველოს არქეოლოგია", „სპილენძ-ბრინჯაოს მეტალურგიის ისტორიისათვის საქართველოში", რომელთა თანაავტორიც იგია, შესანიშნავ სახელმძღვანელოებად არის აღიარებული.

ოთარ ჯაფარიძე ბევრი მნიშვნელოვანი აღმოჩენის ავტორია.

* * *

მიწას ჩაუმარხავს საქართველოს წარსული, ჩაუმარხავს და შეუნახავს.

მდუმარედ დგანან თრიალეთში ყორღანები, პატარა გორაკები, ბალახითა და ბუჩქნარით დაფარულები.

შეუხედავნი არიან გარედან.

„დგანან და უცდიან"... დაიქუხებდნენ, რომ შეეძლოთ და გაალცებდნენ ქვეყანას — იმდენს იტევენ ეს შეუხედავი გორაკები — ისტორია მიწის ქვეშ.

უკვე კარგა ხანია, წალკისა და დმანისის რაიონებში ამ ყორღანების გათხრას აწარმოებს ისტორიის ფაკულტეტი.

1958 წელს ერთ-ერთი ყორღანის გათხრისას ოთარ ჯაფარიძემ კარგად შენახული ხის ეტლი აღმოაჩინა. არქეოლოგიაში ეს პირველი შემთხვევაა, რომ ასეთი სახის ეტლი ასე მთლიანად უნახოს ვინმეს.

ოთარ ჯაფარიძის ამ აღმოჩენას უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა ბორბლებიანი საწარმოო იარაღების ისტორიისათვის და, ამას გარდა, ამით კიდევ ერთხელ ხაზი ესმებოდა საქართველოს ახლო ურთიერთობას წინააზიასთან მეორე ათასწლეულის დასაწყისში, ჩვენს წელთაღრიცხვამდე.

ეს აღმოჩენა, შემდეგ მისი მეცნიერული დამუშავება კიდევ ერთი საფეხური იყო ოთარ ჯაფარიძის მეცნიერულ გზაზე.

უნივერსიტეტის დოცენტი ოთარ ჯაფარიძე შესანიშნავი პედაგოგიცაა. სხვა რომ არაფერი ვთქვათ, ამ მხრივ მისი დახასიათებისათვის ისიც საკმარისი იქნება, რომ ბევრი მისი ნამოწაფარი ახლა მეცნიერებათა კანდიდატია.

მართალია, მამულს ის ურჩევნია, რომ მამას შვილი სჯობდეს და მასწავლებელს მოწაფე, მაგრამ ვერც მასწავლებელი დაკმაყოფილდება მიღწეულით.

უნივერსიტეტის გამომცემლობამ სულ ახლახანს გამოცა ოთარ ჯაფარიძის ფუნდამენტალური წიგნი „ქართველი ტომების ისტორიისათვის ლითონის წარმოების ადრეულ საფეხურზე", რომელიც მისი სადოქტორო ნაშრომია.

* * *

ორმოცი წელი შეუსრულდა ორივეს. ეს შემოქმედებითი ძალების გაურჩქვნის შესანიშნავი პერიოდია.

ისინი ერთად იზრდებოდნენ, ერთად დავაჟკაცდნენ, ერთად იბრძოდნენ წარმატებებისათვის.

ჩვენი რესპუბლიკა გამარჯვების გზით მიდის.

მის თანატოლ ოთარ ჯაფარიძეს ამ გზიდან არ გადაუხვევის.

ა. სანებლიძე

ჩვენი სპორტული ოაზისი

სიხარულს ვერ მალავ, როდესაც ხედავ, გაზაფხულის ნიაღვარივით როგორ შედიან ამორჩეული გოგო-ბიჭები უზარმაზარი თეთრი შენობის ალაყაფში, ამ თოვლივით ქათქათა მზეთუნახავის სახელი ფართოდ არის ცნობილი არა მარტო საბჭოთა კავშირში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც.

მარად ახალგაზრდა ჩვენი უნივერსიტეტი სამართლიანად ამაყობს თავისი სახელოვანი ჭაბუკებითა და ქალიშვილებით. „სადაც ოაზისია, იქ წყალიც ემოე!" — ამბობს ძველი ინდური ანდაზა. ასევე, არავისათვის საიდუმლოს არ წარმოადგენს ის მარტივი ჭეშმარიტება, რომ სადაც ახალგაზრდობაა, სადაც მარადიული სიჭაბუკის დღესასწაულია, იქ არ შეიძლება ფიზკულტურა და სპორტი ფეხმოკიდებული არ იყოს.

ათეული წლების განმავლობაში ჩვენი სახელოვანი უმაღლესი სასწავლებლის სტუდენტობა ძალღონის დაუშურებლად, შეუპოვრად და დაუცხრომლად ჰედდა უნივერსიტეტის სპორტულ დიდებას, მჭედლივით აწრთობდა მას ცხარე სპორტულ ასპარეზობებში და შორს, ჩვენი სამშობლოს ფარგლებს გარეთაც გაჰქონდა ქართული ეროვნული სპორტის სახელი და დიდება.

...ახლა, როცა თბილისში კაბამოხატულმა მაისმა დაიდგა ტახტი, როცა ხეხილები მწვანედ აფეთქებულმა ფოთლებმა დაფარა, უნივერსიტეტის ეგზოტიკურ ბაღში დუღს და გადმოდუღს სიცოცხლე... ფოთლებისფერ მერხებზე თვითონ საქართველოს გაზაფხული დაბრძანებულა, ბაღის სწორ და ლამაზ ხეივნებში მავთვალება დედები პატარა ბავშვებს დაატარებენ, ხოლო მათ გვერდით ქარიშხალივით დაქრიან სპორტსმენები — უნივერსიტეტის მძლეოსნობის სექციის წევრები.

გინახავს დიდი მდინარის სათავე? შეუმჩნევლად რომ მიიკლაკნება უზარმაზარი მთების გულში ჩაკარგული, შემდეგ რომ თანდათან განივრდება დიდდება და დაბლობში გაწოლილს კალაპოტი აღარ ჰყოფნის? ასევე აკეთებდა უნივერსიტეტის სპორტიც თავის პირველ, გაუბედავ ნაბიჯებს, ვიდრე იგი მძლავრ, მასიურ მოძრაობად არ გადაიქცა.

ძალაუნებურად გაგონდება უნივერსიტეტის სპორტული გარიჟრაჟი: 1923 წლის 28 აგვისტო!.. ამ დაუვიწყარმა დღემ დასაბამი დაუდო უნივერსიტეტის სპორტული ღირსების ამაღლების საქმეს. თითქმის ორმოცი წელი გაშორებს იმ ღირსშესანიშნავ დღეს, როდესაც უნივერსიტეტის 18 სტუდენტმა სპორტის უანგარო თაყვანისმცემლის, დიდი პატრიოტისა და შესანიშნავი სპორტსმენის, პროფესორ გიორგი ნიკოლაძის ხელმძღვანელობით ბრწყინვალედ დალაშქრა მყინვარწვერი, რითაც საფუძველი ჩაუყარა საბჭოთა ალპინიზმს.

იმ შორეულ წარსულში სპორტის განვითარებისათვის ელემენტარული პირობებიც არ არსებობდა. სპორტის მგზნებარე ენთუზიასტმა გიორგი ნიკოლაძემ ქართული უნივერსიტეტის სინამდვილეში პირველი სპორტული სექციები ჩამოაყალიბა, რომელთა შორის წამყვანი მდგომარეობა ტანვარჯიშსა და ალპინიზმს ენიჭებოდა. მაშინ არ იყო სავარჯიშო დარბაზი, ცოტა იყო სპორტული ინვენტარი, მაგრამ ახალგაზრდობის შეუპოვრობამ მაინც ყველაფერს აჯობა.

მას შემდეგ ბევრმა წყალმა ჩაიარა, ბევრი შეიცვალა ამ წლების განმავლობაში. სპორტი უნივერსიტეტის სტუდენტთა ცხოვრების მძლავრ შემადგენელ ნაწილად გადაიქცა. შეუდარებლად გაიზარდა სპორტით დაინტერესებული ახალგაზრდობის რიცხვი, გაჩნდა ახალი, კეთილმოწყობილი ბაზები, შესამჩნევად იმატა უნივერსიტეტის სპორტული კოლექტივის ხვედრითმა წონამ რესპუბლიკურ და საკავშირო ასპარეზზე; ყოველივე ამან უზრუნველყო ძლიერი და მეგობრული კოლექტივისათვის 1944 წელს სპორტული კლუბის საპატიო წოდების მინიჭება. „ახლადმონათლული" სპორტული კლუბის გამგეობის პირველ საპატიო თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა სახელმოხვეჭილი მეცნიერი, სპორტის დიდი თაყვანისმცემელი — აკადემიკოსი ნიკო კეცხოველი.

დაიწყო სახელოვან სპორტულ გამარჯვებათა უწყვეტი სერია, რომლის შემოქმედნიც იყვნენ სახელგანთქმული სპორტსმენები — ვახტანგ ბალავაძე, ნოდარ ჯორჯიკია, ავთანდილ ქქუასელი, ნადეჟდა დვალიშვილი, ლევან ინწკირველი და სხვები. ეს სპორტსმენები მუდამ სამაგალითოდ მიჩნეული იყვნენ და არიან უფრო გვიანდელი თაობებისათვის.

განა სასამაყო არ არის, რომ ჩვენი უნივერსიტეტის სპორტული კლუბის გამგეობის ახლანდელ თავმჯდომარეს, გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის დეკანს, დოცენტ გიორგი ბატარიძეს საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავთან დაკავშირებით რესპუბლიკის სპორტულ შტაბში შემდეგი სახელოვანი მაჩვენებლებით შეუძლია უპატაკოს: — უნივერსიტეტის ფიზკულტურული კოლექტივი, რომელიც თავის რიგებში 2860 სპორტსმენს აერთიანებს, სპორტის 2[illegible] სახეობას ეუფლება. მრავალრიცხოვან ფიზკულტურულ არმიას ჰყავს 55 სპორტის ოსტატი, 155 პირველი, 307 მეორე და 635 მესამე თანრიგოსანი სპორტსმენი.

თუ როგორია უნივერსიტეტის სახელოვანი სპორტული ცხოვრების აწმყო, ეს ჩვენი გაზეთის მკითხველებს კარგად მოეხსენებათ. აი, ჩვენი ბრწყინვალე სპორტული ავანგარდიც: მ. მესხი, [illegible] ბარქია, ს. კოტრიკაძე, შ. ქველიაშვილი, მ. ნანოშვილი, ა. გვიმრაძე, ქ. არსენიანი, თ. კანდელაკი, ნ. მაკალათია, ნ. სალაძე, ვ. წერალი[illegible]ვი, ვ. რუხაშვილი და ბევრი სხვა.

უნივერსიტეტის სპორტს შესანიშნავი წარსული და სახელოვანი აწმყო აქვს, მაგრამ რა არის ისინი მის მომავალთან შედარებით?!

შ. ჭიაბრიშვილი

სურათზე: ჩვენი უნივერსიტეტის სპორტული კოლექტივების მიღწევათა მაჩვენებლების გამოფენა.

ფოტო ბ. ბაბუნიასი

რედაქტორი ირ. ვეშაპიძე

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 9—88—84

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1, ტირაჟი 1 500, ეე 02472